

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty of Humanities
मानवविज्ञान विद्याशाखा
(Three / Four Years **Bachelor's Degree Programme**)

For the Degree of Bachelor of Arts

Sanskrit Literature

Syllabus / अभ्यासक्रम

बी. ए. तृतीय वर्ष - सत्र - 5 व 6 Level – 5.5

B. A. Semester-V

1. Major VII – (660208) - नाट्यपरिचयः - अभिज्ञानशाकुंतलम् नाटकम्।
2. Major VIII – (660209) - महाकविकालिदासविरचितम् मेघदूतम् – पूर्वमेघः स्वरसंधिप्रकरणम् च।
3. Major ELECTIVE (A) – (660210) - संस्कृत नीतिकथापरिचयः हितोपदेशः मित्रलाभः।
4. Major ELECTIVE (B) – (660211) - संस्कृत साहित्याचा इतिहास
5. VSC- -Paper IV – (660274) - लिपिपरिचयः संस्कृतअभिलेखवाचनम् च ।
6. SEC – III – (660278) – संस्कृतभाषाकौशलम् – लेखनकौशलम्।
7. Minor – V – (660253) - संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशःविग्रहप्रकरणम्।

B. A. Semester-VI

1. Major IX - (660212) - अर्वाचीन संस्कृत महाकाव्य प्रज्ञाभारती श्री. भा. वर्णेकरकृत
शिवराज्योदयम् महाकाव्य – सर्ग 1 व 2
2. Major X – (660213) - खंडकाव्यपरिचयः महाकविकालिदासविरचितम् मेघदूतम् – उत्तरमेघः
व्यञ्जनसंधिप्रकरणम्।
3. Major - ELECTIVE (C) - (660214) - संस्कृत नीतिकथापरिचयः हितोपदेशः सुहृद्भेदप्रकरणम्
4. Major ELECTIVE (D) – (660215) - अर्वाचीन संस्कृतकथासाहित्य
5. VSC- V – Theory V – (660275) - Sanskrit E Content परिचयः
6. Minor -VI – (660254) - संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशःसन्धिप्रकरणम्

Effective from Academic year -2026-27
संस्कृत भाषा अभ्यास मंडळ

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान

(Three / Four Years **Bachelor's Degree** Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts

Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – V (NEP) Level – 5.5

DSC Major/Minor Sanskrit Literature/ -DSC संस्कृत साहित्य

Course Code – 660208

Course Title –DSC Major-Theory VII - नाट्यपरिचयः - अभिज्ञानशाकुंतलम् नाटकम्

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester-V	5.5	A DSC Major-VII Sanskrit Literature	660208	DSC Major Paper – VII (Theory) महाकविकालिदास विरचितं अभिज्ञानशाकुंतलम् नाटकम्	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत भाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाटकलक्षणांचा परिचय करून देणे. 3. विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या साहित्य आणि भाषाशैलीचा परिचय करून देणे. 4. विद्यार्थ्यांना 'अभिज्ञानशाकुंतल' नाटकाच्या आधारे कालिदासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत भाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाटकलक्षणांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या साहित्य आणि भाषाशैलीचा परिचय होईल. 4. विद्यार्थ्यांना 'अभिज्ञानशाकुंतल' नाटकाच्या आधारे कालिदासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
महाकविकालिदासस्य अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटकम्			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणविभागणी
Unit I	महाकवी कालिदासाचा परिचय, संस्कृत साहित्यात महाकवी कालिदासाचे स्थान आणि महत्त्व, नाटकलक्षणे	10	10
Unit II	अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटक अंकम् - 1	10	10
Unit III	अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटकम् - अंक - 2 आणि 3	10	10
Unit IV	अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटकम् अंक - 4	10	10
Unit V	अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटकम् - अंक - 5	10	10
Unit VI	अभिज्ञानशाकुन्तलम् नाटकम् - अंक - 6 आणि 7	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation			
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण - 100		
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 - घटक 1 ते 6 वर आधारित व्यक्तिचित्रणे लिहा (दोन पैकी एक)		12
	प्रश्न क्र 2 - घटक 1 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		12
	प्रश्न क्र 3 - घटक 1 ते 5 वर आधारित श्लोकांचे भाषांतर लिहा (पाच पैकी तीन)		12
	प्रश्न क्र. 4 - घटक 1 ते 5 वर आधारित संदर्भासहित स्पष्टीकरण (चार पैकी दोन)		12
	प्रश्न क्र. 5 - घटक 1 ते 6 वर आधारित टीपा लिहा. (पाच पैकी तीन)		12
	Total / एकूण		60
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न		20
	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ		20
	एकूण गुण		40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
अभिज्ञानशाकुन्तलम्	रा. शं. वाळिंबे, सुयोग प्रकाशन, अमरावती
संस्कृत नाटके आणि नाटककार	गो के भट, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts

Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – V (NEP) Level – 5.5

DSC Major - Sanskrit Literature/ - DSC संस्कृत साहित्य

Course Code – 660209

Course Title – DSC Major Theory – VIII

महाकविकालिदासविरचितम मेघदूतम – पूर्वमेघः स्वरसंधिप्रकरणम च।

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	A DSC Major– VIII Sanskrit Literature	660209	DSC Major Paper – VIII (Theory) महाकविकालिदास विरचितम मेघदूतम – पूर्वमेघः स्वरसंधिप्रकरणम च।	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	- विद्यार्थ्यांना महाकवी कालिदासाच्या ग्रंथांचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना दूतकाव्य प्रकाराचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना मेघदूत काव्याधारित रामटेक ते हिमालय पर्यंत तत्कालीन आणि आधुनिक मार्गाचा तौलनिक परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या खंडकाव्यरचना आणि भाषाशैलीचा परिचय करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	- विद्यार्थ्यांना महाकवी कालिदासाच्या ग्रंथांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना दूतकाव्य प्रकाराचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना मेघदूत काव्याधारित रामटेक ते हिमालय पर्यंत तत्कालीन आणि आधुनिक मार्गाचा तौलनिक परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या खंडकाव्यरचना आणि भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
महाकविकालिदासविरचित मेघदूतम स्वरसंधिप्रकरणम च।			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणविभागणी
Unit I	मेघदूत – पूर्वमेघः – श्लोक 1 ते 15	10	10
Unit II	मेघदूत – पूर्वमेघः – श्लोक 16 ते 30	10	10
Unit III	मेघदूत – पूर्वमेघः – श्लोक 31 ते 48	10	10
Unit IV	मेघदूत – पूर्वमेघः – श्लोक 49 ते 63	10	10
Unit V	स्वरसंधी	10	10
Unit VI	स्वरसंधी	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक क्र. 1 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	10
	प्रश्न क्र 2 – घटक क्र. 1 आणि 4 वर आधारित श्लोकांचे भाषांतर (चार पैकी दोन)	10
	प्रश्न क्र 3 – घटक क्र. 1 आणि 4 वर आधारित संदर्भासहित स्पष्टीकरण (चार पैकी दोन)	10
	प्रश्न क्र. 4 – घटक क्र. 1 आणि 4 वर आधारित टीपा. (चार पैकी दोन)	10
	प्रश्न क्र. 5 – घटक क्र. 5 आणि 6 वर आधारित टीपा. (सहा पैकी चार)	20
	Total / एकूण	60
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न	20
	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ	20
	Total / एकूण	40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
मेघदूतम	विद्यावाचस्पती स्वानंद ग. पुंड., ऋचा प्रकाशन, नागपूर

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान
(Three / Four Years **Bachelor's Degree** Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – V (NEP) Level – 5.5
DSC Major Sanskrit Literature/ - संस्कृत साहित्य

Course Code – 660210

Course Title – DSC Major ELECTIVE – (A) (Theory)

संस्कृत नीतिकथापरिचयः हितोपदेशः मित्रलाभः

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester-V	5.5	A DSC Major-ELECTIVE (A) Sanskrit Literature	660210	DSC Major ELECTIVE – (A) (Theory) संस्कृत नीतिकथापरिचयः हितोपदेशः मित्रलाभः	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	- विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील नीतिशास्त्र ग्रंथांचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना पंचतंत्र आणि हितोपदेश या ग्रंथांमधील भेद समजावून सांगणे. - विद्यार्थ्यांना हितोपदेशाद्वारे जीवनातील नैतिक मूल्यांचे महत्त्व पटवून देणे. - विद्यार्थ्यांना नारायण पंडितांच्या भाषाशैलीची आणि हितोपदेशातील श्लोकांची तोंडओळख करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	- विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील नीतिशास्त्र ग्रंथांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना पंचतंत्र आणि हितोपदेश या ग्रंथांमधील भेद समजेल. - विद्यार्थ्यांना हितोपदेशाद्वारे जीवनातील नैतिक मूल्यांचे महत्त्व पटेल. - विद्यार्थ्यांना नारायण पंडितांच्या भाषाशैलीची आणि हितोपदेशातील श्लोकांची तोंडओळख होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नारायण पंडित विरचित हितोपदेश: - मित्रलाभ			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणविभागणी
Unit I	संस्कृत साहित्यातील कथासाहित्य, कवी नारायण पंडित यांचा परिचय,	10	10
Unit II	हितोपदेश ग्रंथाची पार्श्वभूमी, मित्रलाभ प्रकरणाची पार्श्वभूमी	10	10
Unit III	वृद्धव्याघ्रलुब्धविप्रकथा, मृगश्रुगालकथा	10	10
Unit IV	लीलावतीवणिक्पुत्रकथा, जरद्ववबिडालकथा	10	10
Unit V	मूषकपरित्राजककथा, सञ्जयशीलजम्बूककथा	10	10
Unit VI	राजपुत्रवणिग्वधूकथा, हस्तिधूर्तश्रुगालकथा	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक 1 ते 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	10
	प्रश्न क्र 2 – घटक 1 ते 2 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	10
	प्रश्न क्र 3 – घटक 3 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न. (दोन पैकी एक)	10
	प्रश्न क्र. 4 – घटक 3 ते 4 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	10
	प्रश्न क्र. 5 – घटक 5 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	10
	प्रश्न क्र. 6 – घटक 5 ते 6 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	10
	Total / एकूण	60
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न	20
	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ	20
	एकूण गुण	40
संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक	
श्रीनारायण पंडित विरचित हितोपदेश:	विद्यावाचस्पती प्रा. स्वानंद ग. पुंड, प्रसाद प्रकाशन, पुणे	

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान

(Three / Four Years **Bachelor's Degree** Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – V (NEP) Level – 5.5

DSC Major Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

Course Code – 660211

Course Title – DSC Major ELECTIVE – (B) (Theory)

संस्कृत साहित्याचा इतिहास

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester-V	5.5	A DSC Major-ELECTIVE – (B) Sanskrit Literature	660211	DSC Major – ELECTIVE – (B) (Theory) संस्कृत साहित्याचा इतिहास	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	- विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील विविध काव्यप्रकारांचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना खंडकाव्य द्रुतकाव्य, चंपूकाव्यांचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना शतककाव्य, गद्यकाव्यांचा परिचय करून देणे. - विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या खंडकाव्यरचना आणि भाषाशैलीचा परिचय करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	- विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील विविध काव्यप्रकारांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना खंडकाव्य द्रुतकाव्य, चंपूकाव्यांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना शतककाव्य, गद्यकाव्यांचा परिचय होईल. - विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या खंडकाव्यरचना आणि भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
संस्कृत साहित्याचा इतिहास –			
Unit/वभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणावभागणा
Unit I	महाकाव्य – शिशुपालवधम्, किरातार्जुनीयम्, बुद्धचरितम्	10	10
Unit II	गद्यकाव्य – कादंबरी, दशकुमारचरितम्	10	10
Unit III	शतककाव्य – वैराग्यशतकम्, शृंगारशतकम्, सूर्यशतकम्	10	10
Unit IV	चंपूकाव्य – विश्वगुणादर्शचंपू, नलचम्पू, यशस्तिलकचम्पू	10	10
Unit V	ऐतिहासिक महाकाव्य – विक्रमाङ्कदेवचरितम्, नवसाहसाङ्कचरितम्	10	10
Unit VI	लघुकाव्य - गीतगोविन्दम्, भाभिनीविलास, आर्यासप्तशती	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation			
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100		
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक क्र. 1 ते 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		12
	प्रश्न क्र 2 – घटक क्र.3 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		12
	प्रश्न क्र 3 – घटक क्र. 5 आणि 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		12
	प्रश्न क्र. 4 – घटक क्र. 1 ते 3 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		12
	प्रश्न क्र. 5 – घटक क्र. 4 ते 6 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		12
	Total / एकूण		60
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न		20
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ		20
	Total / एकूण		40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
संस्कृत साहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास	डॉ. वि. वा. करंबेळकर, विश्वभारती प्रकाशन, नागपूर,
संस्कृत साहित्य का इतिहास	डॉ. ए. बी. कौथ, अनुवादक- डॉ. मंगलदेव शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान

(Three / Four Years **Bachelor's Degree** Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B. A. III - Semester- V (NEP) Level – 5.5

Major - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

SEC -III Sanskrit Literature

Course Code -660278

Course Title – Theory - **III संस्कृतभाषाकौशलम लेखनकौशलम**

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. V Sem -V	5.5	d SEC - III Sanskrit Literature	660278	Theory - III संस्कृतभाषाकौशलम लेखनकौशलम	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1. संस्कृतमध्ये सोपे लेखन व भाषांतर करण्यास सक्षम करणे . 2. संस्कृत लेखन, वाचन, श्रवण व संभाषण कौशल्य वृद्धिगत करणे. 3. व्यवहारात संस्कृत भाषेचा उपयोग करण्यास सक्षम करणे 4. विद्यार्थ्यांमध्ये सर्जनशीलता व भाषिक आत्मविश्वास निर्माण करणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) संस्कृतमध्ये सोपे लेखन व भाषांतर करण्यास सक्षम होईल . 2) संस्कृत लेखन, वाचन, श्रवण व संभाषण कौशल्य वृद्धिगत होईल. 3) व्यवहारात संस्कृत भाषेचा उपयोग करण्यास सक्षम होईल. 4) विद्यार्थ्यांमध्ये सर्जनशीलता व भाषिक आत्मविश्वास निर्माण होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	- संस्कृत - विभक्तीविचार - प्रथमा, द्वितीया, तृतीया - उपरोक्त बिंदूंचा उपयोग, प्रयोग आणि त्यावर आधारित वाक्यरचनांचा अभ्यास	7	7
2	- चतुर्थी, पञ्चमी, षष्ठी, सप्तमी - उपरोक्त बिंदूंचा उपयोग, प्रयोग आणि त्यावर आधारित वाक्यरचनांचा अभ्यास	8	8
3	- कर्मणिप्रयोग, सतिसप्तमी - दृष्टः मया व्याघ्रः। - उपरोक्त बिंदूंचा उपयोग, प्रयोग आणि त्यावर आधारित वाक्यरचनांचा अभ्यास	7	7
4	- भावप्रयोग, प्रयोजकवाक्ये - लोकमातरः नद्यः। - उपरोक्त बिंदूंचा उपयोग, प्रयोग आणि त्यावर आधारित वाक्यरचनांचा अभ्यास	8	8

संदर्भग्रंथ 1) http://www.rkmveda.org/wp-content/uploads/2019/08/Shabda-and-Dhatu-Rupa8.pdf 2) बृहत्सातृरूपावली - https://sanskrit.nic.in/DigitalBook/B/Brihaddhaturupavali.pdf 3) विभक्तीवल्लरी - संस्कृतभारती, बैङ्गलुरु 4) कारकम् - संस्कृतभारती, बैङ्गलुरु 5) वाक्यविस्तरः - राष्ट्रिय संस्कृत संस्थानम्, नवदेहली		
मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 30 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 20 गुण, एकूण गुण = 50	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. अ) पदस्य साहाय्येन वाक्यानि लिखन्तु। 8 पैकी 5 आ) निर्देशानुगुणं वाक्यानि परिवर्तयतु। 8 पैकी 5	05 05
	2. अ) पदस्य साहाय्येन वाक्यानि लिखन्तु। 8 पैकी 5 आ) निर्देशानुगुणं वाक्यानि परिवर्तयतु। 8 पैकी 5	05 05
	3. अ) पदस्य साहाय्येन वाक्यानि लिखन्तु। 8 पैकी 5 आ) निर्देशानुगुणं वाक्यानि परिवर्तयतु। 8 पैकी 5	05 05
	Total	30
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment) 20 गुण	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर सेमिनार	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान
(Three / Four Years **Bachelor's Degree** Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B. A. Semester- V (NEP) Level – 5.5
Major - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

VSC - IV Sanskrit Literature
Course Code – 660274

Course Title – Theory - IV – लिपिपरिचयः संस्कृतअभिलेखवाचनम् च ।

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -V	5.5	D - VSC – IV Sanskrit Literature	660274	Theory – IV लिपिपरिचयः व संस्कृत अभिलेखवाचन	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) प्राचीन भारतीय प्रमुख लिपीविषयी विद्यार्थ्यांना माहिती करून देणे. 2) ब्राह्मीलिपि उत्पत्ती, महत्त्व व वर्णपरिचय विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 3) संस्कृत अभिलेखवाचनकौशल्य विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4) हस्तलिखितांच्या दृष्टीने लिपींचे महत्त्व व या क्षेत्रातील संधींचे विद्यार्थ्यांना ज्ञान करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) प्राचीन भारतीय प्रमुख लिपीविषयी विद्यार्थ्यांना माहिती होईल. 2) ब्राह्मीलिपि उत्पत्ती, महत्त्व व वर्णपरिचय विद्यार्थ्यांना अवगत होईल. 3) संस्कृत अभिलेखवाचनकौशल्य विद्यार्थ्यांना अवगत होईल.. 4) हस्तलिखितांच्या दृष्टीने लिपींचे महत्त्व व या क्षेत्रातील संधींचे विद्यार्थ्यांना ज्ञान होईल.

अभ्यासक्रम			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
१	प्राचीन भारतीय प्रमुख लिपि, हस्तलिखितांच्या दृष्टीने लिपींचे महत्त्व व या क्षेत्रातील संधी, ब्राह्मीलिपी उत्पत्ती व महत्त्व,	5	5
2	ब्राह्मीलिपीवर्णपरिचय व लेखन अभ्यास	5	5
3	ब्राह्मीलिपीवर्णपरिचय व लेखन अभ्यास	10	10
4	निवडक अभिलेखांचे वाचन व महत्त्व - जुनागढ येथील रुद्रदामनाचा शिलालेख, समुद्रगुप्ताचा प्रयाग येथील स्तम्भलेख (प्रयागप्रशस्ति:), कुमारगुप्ताचा मन्दसौर अभिलेख	10	10

संदर्भग्रंथ 1. भारतीय महान ब्राह्मीलिपी – अब्दुल वहिद, नोशन प्रेस, 2024 2. आओ ब्राह्मीलिपि सिखें – डॉ. प्रदीप शाळीग्राम मेश्राम, सम्यक् प्रकाशन 2022 3. भारतीय पुरालिपि – राजवली पांडे, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद, 1978 (https://ia800807.us.archive.org/12/items/in.ernet.dli.2015.350202/2015.350202.Bhartiya-Puralipi_text.pdf) 7. प्राचीन भारतीय लिपिमाला – पं. गौरीशंकर ओझा. मोतीलाल बनारसीदास प्रकाशन, नईदिल्ली, (https://www.rarebooksocietyofindia.org/book_archive/196174216674_10155530170781675.pdf)		
मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखा परीक्षा 30 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 20 गुण, एकूण गुण = 50	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 वर टिपा लिहा. 3 पेकी 1	05 गुण
	2. घटक 2 त 3 वर टिपा लिहा. 5 पेकी 3	05 गुण 10 गुण
	3. घटक 4 वर आधारित 3 पेकी 1 दीर्घात्तरी प्रश्न	10 गुण
	Total	30 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – V (NEP) Level – 5.5

DSC – Minor - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

Course Code – 660253

Course Title –DSC Minor- Theory- V – संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशः विग्रहप्रकरणम्

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester- V	5.5	B Minor – V Sanskrit Literature	660253	DSC Minor – Theory- V संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशः विग्रहप्रकरणम्	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील नीतिविषयक ग्रंथाचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना नीतिकथांमध्ये वर्णित विविध नीतिविषयांचे करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना नीतिकथांमधील तर्कशुद्ध व वास्तववादी विचारांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना नीतिसाहित्याचे महत्त्व पटवून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील नीतिविषयक ग्रंथाचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना नीतिकथांमध्ये वर्णित विविध नीतिविषयांचे ज्ञान होईल. 3. विद्यार्थ्यांना नीतिकथांमधील तर्कशुद्ध व वास्तववादी विचारांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना नीतिसाहित्याचे महत्त्व आत्मसात करता येईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नारायणपंडित विरचित हितोपदेश – विग्रहप्रकरण -			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणवैभागणी
Unit I	संस्कृत साहित्यातील कथासाहित्य, कवी नारायण पांडेय यांचा परिचय,	10	10
Unit II	हितोपदेश ग्रंथाची पार्श्वभूमी, विग्रह प्रकरणाची पार्श्वभूमी	10	10
Unit III	पक्षिवानरकथा, व्याघ्रचर्मवृत्तगर्दभकथा	10	10
Unit IV	गजशशककथा, हंसकाककथा	10	10
Unit V	काकवर्तककथा. नीलवर्णशृगालकथा	10	10
Unit VI	शूद्रकवीरवरकथा, निधिलुब्धनापितकथा	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation			
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100		
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक 1 ते 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न	(दोन पेकी एक)	10
	प्रश्न क्र 2 – घटक 1 ते 2 वर आधारित टोपा लिहा.	(चार पेकी दोन)	10
	प्रश्न क्र 3 – घटक 3 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न	(दोन पेकी एक)	10
	प्रश्न क्र. 4 – घटक 3 ते 4 वर आधारित टोपा लिहा.	(चार पेकी दोन)	10
	प्रश्न क्र. 5 – घटक 5 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न	(दोन पेकी एक)	10
	प्रश्न क्र. 6 – घटक 5 ते 6 वर आधारित टोपा लिहा.	(चार पेकी दोन)	10
	Total / एकूण		60
अंतर्गत मूल्यमापन	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न		20
(Internal Assessment)	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ		20
	एकूण गुण		40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
श्रीनारायण पांडेय विरचित हितोपदेशः	विद्यावाचस्पती प्रा. स्वानंद ग. पुड, प्रसाद प्रकाशन, पुणे

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानव्यविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – VI (NEP) Level – 5.5

DSC - Major - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

Course Code – 660212

Course Title –DSC Major- Paper-IX (Theory) – अर्वाचीन संस्कृत महाकाव्य

प्रज्ञाभारती श्री. भा. वर्णेकरकृत शिवराज्योदयम महाकाव्य – सर्ग 1 आणि 2

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A Semester-VI	5.5	A DSC Major–IX Sanskrit Literature	660212	DSC Major Paper – IX (Theory) प्रज्ञाभारती श्री. भा. वर्णेकरकृत शिवराज्योदयम महाकाव्य – सर्ग 1 व 2	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत महाकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2. विद्यार्थ्यांना वैदर्भीय महाकवी आणि त्यांच्या महाकाव्यांविषयी अवगत करविणे. 3. विद्यार्थ्यांना नागपूरभूषण प्रज्ञाभारती डॉ. श्री भा. वर्णेकर यांचा परिचय करून देणे. 4. विद्यार्थ्यांना प्रज्ञाभारतींच्या काव्यकृतींचा संक्षिप्त परिचय करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत महाकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थी वैदर्भीय महाकवी आणि त्यांच्या महाकाव्यांविषयी अवगत होतील. 3. विद्यार्थ्यांना नागपूरभूषण प्रज्ञाभारती डॉ. श्री भा. वर्णेकर यांचा परिचय होईल. 4. विद्यार्थ्यांना प्रज्ञाभारतींच्या काव्यकृतींचा संक्षिप्त परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
प्रज्ञाभारती श्री. भा. वर्णेकरकृत शिवराज्योदयम महाकाव्य – सर्ग 1-2			
Unit/वभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणावभागणा
Unit I	शिवराज्योदयम महाकाव्य – प्रथम सर्गः	10	10
Unit II	शिवराज्योदयम महाकाव्य – प्रथम सर्गः	10	10
Unit III	शिवराज्योदयम महाकाव्य – प्रथम सर्गः	10	10
Unit IV	शिवराज्योदयम महाकाव्य – द्वितीय सर्गः	10	10
Unit V	शिवराज्योदयम महाकाव्य – द्वितीय सर्गः	10	10
Unit VI	शिवराज्योदयम महाकाव्य – द्वितीय सर्गः	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक 1 ते 6 वर आधारित श्लोकांचे भाषांतर (पाच पेकी तीन)	15
	प्रश्न क्र 2 – घटक 1 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पेकी एक)	15
	प्रश्न क्र 3 – घटक 1 ते 6 वर आधारित संदर्भासहित स्पष्टीकरण (चार पेकी दोन	10
	प्रश्न क्र. 4 – घटक 1 ते 3 वर आधारित टोपा लिहा. (4पेकी 2)	10
	प्रश्न क्र. 5 – घटक 4 ते 6 वर आधारित टोपा लिहा. (4पेकी 2)	10
	Total / एकूण	60
अंतर्गत मूल्यमापन	5. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न	20
(Internal Assessment)	6. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ	20
	एकूण गुण	40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
शिवराज्योदयम महाकाव्यम	प्रज्ञाभारती श्री. भा. वर्णेकर, संस्कृत भाषा प्रचारिणी सभा, नागपुरम

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – VI (NEP) Level – 5.5

DSC Major - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

Course Code – 660213

Course Title – DSC Major Paper –X (Theory) - खंडकाव्यपरिचयः

- महाकविकालिदासविरचितम मेघदूतम् – उत्तरमेघः व्यंजनसंधि च

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester- VI	5.5	A DSC Major–X Sanskrit Literature	660213	DSC Major Paper –X (Theory) - खंडकाव्यपरिचयः महाकविकालिदासविरचितम मेघदूतम् – उत्तरमेघः व्यंजन संधि च	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना महाकवी कालिदासाच्या ग्रंथांचा परिचय करून देणे. 2. विद्यार्थ्यांना दूतकाव्य प्रकाराचा परिचय करून देणे. 3. विद्यार्थ्यांना मेघदूत काव्याधारित विविध भाषांमधील अनुवादांचे ज्ञान देणे. 4. विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या खंडकाव्यरचना आणि भाषाशैलीचा परिचय करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना महाकवी कालिदासाच्या ग्रंथांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना दूतकाव्य प्रकाराचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना मेघदूत काव्याधारित विविध भाषांमधील अनुवादांचे ज्ञान होईल. 4. विद्यार्थ्यांना कालिदासाच्या खंडकाव्यरचना आणि भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
महाकविकालिदास विरचित मेघदूतम व्यंजनसंधि च			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणावभागणा
Unit I	मेघदूत – उत्तरमेघः – श्लोक 1 त 12	10	10
Unit II	मेघदूत – उत्तरमेघः – श्लोक 13 त 26	10	10
Unit III	मेघदूत – उत्तरमेघः – श्लोक 27 त 38	10	10
Unit IV	मेघदूत – उत्तरमेघः – श्लोक 39 त 54	10	10
Unit V	व्यंजनसंधी	10	10
Unit VI	व्यंजनसंधा	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation		
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक क्र. 1 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दान पेकी एक)	10
	प्रश्न क्र 2 – घटक क्र. 1 आणि 4 वर आधारित श्लोकांचे भाषांतर (चार पेकी दान)	10
	प्रश्न क्र 3 – घटक क्र. 1 आणि 4 वर आधारित संदर्भासहित स्पष्टीकरण (चार पेकी दान)	10
	प्रश्न क्र. 4 – घटक क्र. 1 आणि 4 वर आधारित टोपा. (चार पेकी दान)	10
	प्रश्न क्र. 5 – घटक क्र. 5 आणि 6 वर आधारित टोपा. (सहा पेकी चार)	20
	Total / एकूण	60
अंतर्गत मूल्यमापन	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	20
(Internal Assessment)	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ	20
	Total / एकूण	40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
मेघदूतम	प्रा. स्वानंद ग. पुंड., ऋचा प्रकाशन, नागपूर
लघुसिद्धान्तकौमुदी - संधिप्रकरण	प्रा. सौ नीला सोमलवार, कौमुदी प्रकाशन, यवतमाळ

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – VI (NEP) Level – 5.5

Major – ELECTIVE – (C) - Sanskrit Literature/संस्कृत साहित्य

Course Code – 660214

Course Title – Major – ELECTIVE – (C) संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशः सुहृद्भेदप्रकरणम्

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester- VI	5.5	A Major– ELECTIVE – C Sanskrit Literature	660214	Major Paper – ELECTIVE – (C) (Theory) – संस्कृत नीतिकथा हितोपदेश – सुहृद्भेदप्रकरणम्	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील नीतिशास्त्र ग्रंथांचा परिचय करून देणे. 2. विद्यार्थ्यांना पंचतंत्र आणि हितोपदेश या ग्रंथांमधील भेद समजावून सांगणे. 3. विद्यार्थ्यांना हितोपदेशाद्वारे जीवनातील नैतिक मूल्यांचे महत्त्व पटवून देणे. 4. विद्यार्थ्यांना नारायण पंडितांच्या भाषाशैलीची आणि हितोपदेशातील श्लोकांची तोंडओळख करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील नीतिशास्त्र ग्रंथांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना पंचतंत्र आणि हितोपदेश या ग्रंथांमधील भेद समजेल. 3. विद्यार्थ्यांना हितोपदेशाद्वारे जीवनातील नैतिक मूल्यांचे महत्त्व पटेल. 4. विद्यार्थ्यांना नारायण पंडितांच्या भाषाशैलीची आणि हितोपदेशातील श्लोकांची तोंडओळख होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
नारायणपंडित विरचित हितोपदेश सुहृदभेद प्रकरणम्			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणविभागणी
Unit I	संस्कृत साहित्यातील कथासाहित्य, कवी नारायण पंडित यांचा परिचय,	10	10
Unit II	हितोपदेश ग्रंथाची पार्श्वभूमी, मित्रलाभ प्रकरणाची पार्श्वभूमी	10	10
Unit III	1. कीलोत्पाटिवानर कथा 2. चीत्कारिगर्दभ कथा	10	10
Unit IV	3. दधिकर्णीबिडाल कथा 4. घण्टाकर्णकुट्टनी कथा	10	10
Unit V	5. स्वर्णखानापितादि कथा 6. गोपीजारद्वय कथा	10	10
Unit VI	7. काकी-कनकसूत्र-सर्प कथा 8. मदोन्मत्तसिंह-शशक कथा	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation			
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100		
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक 1 ते 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	12	
	प्रश्न क्र 2 – घटक 3 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	12	
	प्रश्न क्र 3 – घटक 3 ते 4 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	12	
	प्रश्न क्र 4 – घटक 5 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	12	
	प्रश्न क्र 5 – घटक 5 ते 6 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	12	
	एकूण	60	
अंतर्गत मूल्यमापन	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न	20	
(Internal Assessment)	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ	20	
	Total / एकूण	40	
संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक		
श्रीनारायण पंडित विरचित हितोपदेशः	विद्यावाचस्पती प्रा. स्वानंद ग. पुंड, प्रसाद प्रकाशन, पुणे		

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

DSC Major - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

B.A. III Semester – VI (NEP) Level – 5.5

Major – ELECTIVE – (D) - Sanskrit Literature/संस्कृत साहित्य

Course Code – 660215

Course Title – अर्वाचीन संस्कृतकथासाहित्य

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester- VI	5.5	A DSC Major– ELECTIVE–D Sanskrit Literature	660215	Major – ELECTIVE – (D) (Theory) – अर्वाचीन संस्कृतकथासाहित्य	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील विविध काव्यप्रकारांचा परिचय करून देणे. 2. विद्यार्थ्यांना प्राचीन आणि अर्वाचीन संस्कृत कथा साहित्याचा परिचय करून देणे. 3. विद्यार्थ्यांना नवोदित संस्कृत कथाकारांविषयी अवगत करविणे. 4. विद्यार्थ्यांना डॉ. लीना रस्तोगी, डॉ. शारदा गाडगे आणि महंत बीडकर यांचा आणि त्यांच्या भाषाशैलीचा परिचय करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील विविध काव्यप्रकारांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना प्राचीन आणि अर्वाचीन संस्कृत कथा साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थी नवोदित संस्कृत कथाकारांविषयी अवगत होतील. 4. विद्यार्थ्यांना डॉ. लीना रस्तोगी, डॉ. शारदा गाडगे आणि महंत बीडकर यांचा आणि त्यांच्या भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
अर्वाचीन कथासाहित्य			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणविभागणी
Unit I	डॉ. लीना रस्तोगी यांच्या कथासंग्रहातील काही निवडक कथा 1. अष्टवक्र 2. कथा कस्यचित कीलकस्य 3. सफलं मे मातृत्वम्	10	10
Unit II	डॉ. लीना रस्तोगी यांच्या कथासंग्रहातील काही निवडक कथा 4. श्रमलक्ष्मी 5. किम अथमेव मे पुत्रः ? 6. पद्मविभूषण - चिंतामणि:	10	10
Unit III	डॉ. शारदा गाडगे यांच्या “शारदीयम्” या कथासंग्रहातील काही निवडक कथा 1. कालप्रवाहः 2. अविचारः 3. आत्मदोषः दुःखाय	10	10
Unit IV	डॉ. शारदा गाडगे यांच्या “शारदीयम्” या कथासंग्रहातील काही निवडक कथा 1. परावलंबिता 2. परोपकारः पश्चात्तापाय 3. प्रेरणास्थानम्	10	10
Unit V	महंत बीडकर यांच्या “श्रीचक्रधरलीलामृतम्” या कथासंग्रहातील काही निवडक कथा 1. शशकस्य रक्षणम् 2. परमाणुभवदेवभवस्य नाम्नः परिहासः 3. प्रह्लादबाईसायै देवनिरुपणम्	10	10
Unit VI	महंत बीडकर यांच्या “श्रीचक्रधरलीलामृतम्” या कथासंग्रहातील काही निवडक कथा 1. धांदुलदृष्टान्तः 2. गुरोः अज्ञानत्वकथनम् 3. मातंगाय मोदकदानम्	10	10
		60	60 गुण

मूल्यापन / Evaluation		
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यापन 40 गुण, एकूण गुण – 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक क्र. 1 ते 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	15
	प्रश्न क्र 2 – घटक क्र. 3 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	15
	प्रश्न क्र 3 – घटक क्र. 5 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	15
	प्रश्न क्र. 4 – घटक क्र. 1 ते 6 वर आधारित टीपा लिहा. (सहा पैकी तीन)	15
	Total / एकूण	60
	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न	20
अंतर्गत मूल्यापन	5. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ	20
(Internal Assessment)	6. Total / एकूण	40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
इन्द्रधनुः (कथासङ्ग्रहः)	लीना रस्तोगी, संस्कृत भाषा प्रचारिणी सभा, नागपुरम्
शारदीयम् (कथासङ्ग्रहः)	डॉ. सौ. शारदा गाडगे, श्रीरेणुका प्रकाशन, नागपुरम्
सार्थ सुबोधम् सर्वज्ञ श्रीचक्रधरलीलामृतम्	दिगंबर विश्वनाथ बीडकर, श्रीचक्रधर गुरुकुल प्रकाशन, फैजपुर

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – VI (NEP) Level – 5.5

Major - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

VSC – V - Sanskrit Literature

Course Code -660275

Course Title - Paper – Sanskrit E Content परिचयः

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester -VI	5.5	D Sanskrit Literature	660275	VSC- V- Sanskrit E Content परिचयः	2	2	2	30	30 (College level Exam) +20 (Internal) = 50

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1. इंटरनेटवर उपलब्ध ऑनलाईन संस्कृत संसाधनांचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना करून देणे . 2. संस्कृतोपयोगी ऑनलाईन शब्दकोश, ग्रंथालये, व्याकरणविषयक साहाय्य यांची माहिती करून देणे. 3. ब्लॉग्रायटिंग, विकिपीडियालेखन विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4. संस्कृत ॲप्स चा उपयोग व संस्कृतविषयक व्हिडिओ बनवून यूट्यूबवर अपलोड या विषयी अवगत करून देणे.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. इंटरनेटवर उपलब्ध ऑनलाईन संस्कृत संसाधनांचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना करून देणे . 2. संस्कृतोपयोगी ऑनलाईन शब्दकोश, ग्रंथालये, व्याकरणविषयक साहाय्य यांची माहिती करून देणे. 3. ब्लॉग्रायटिंग, विकिपीडियालेखन विद्यार्थ्यांना अवगत करून देणे. 4. संस्कृत ॲप्स चा उपयोग व संस्कृतविषयक व्हिडिओ बनवून यूट्यूबवर अपलोड या विषयी अवगत करून देणे.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुण विभागणी
1	इंटरनेटवर उपलब्ध ऑनलाईन संस्कृत संसाधने, संसाधनांचे प्रकार, त्यांचे उपयोग	7	7
2	संस्कृतोपयोगी ऑनलाईन शब्दकोश, ग्रंथालये, व्याकरणविषयक साहाय्य यांची माहिती	8	8
3	ब्लॉग्रायटिंग, विकिपीडियालेखन,	7	7
4	संस्कृत ॲप्स, संस्कृतविषयक व्हिडिओ बनवून यूट्यूबवर अपलोड करणे,	8	8

1)	https://www.sanskritabharati.in/videos	
2)	https://www.sanskritfromhome.org/mobile-learning	
3)	https://sanskrit.uohyd.ac.in/scl/	
4)	https://www.sanskrit.nic.in/ebooks.php	
5)	https://www.learn Sanskrit.cc/	
6)	https://www.sanskritebooks.org/	
7)	https://www.csu-jammu.edu.in/eLearning.php	
8)	https://sanskrit.nic.in/ASSP/index.html	
9)	https://play.google.com/store/apps/details?id=in.sanskritabharati.aabhapustakam	
10)	https://www.learn Sanskrit.org/resources/	
11)	https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:How_to_create_a_page	
12)	https://support.google.com/blogger/answer/1623800?hl=en	
13)	https://www.youtube.com/@%E0%A4%97%E0%A5%80%E0%A4%B0%E0%A5%8D%E0%A4%B5%E0%A4%BE%E0%A4%A3%E0%A4%B5%E0%A4%BE%E0%A4%A3%E0%A5%80	
14)	https://sanskritprabha.blogspot.com/	
15)	https://sanskritpearls.blogspot.com/	
16)	https://bhashabodha.blogspot.com/p/study-resources.html	
17)	https://sanskritstudy.blogspot.com/	
मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 30 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 20 गुण, एकूण गुण = 100	
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक क्रमांक 1 व 2 वर दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10 गुण
	घटक क्रमांक 3 व 4 वर दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10 गुण
	घटक क्रमांक 1 ते 4 वर चार पैकी दोन टिपा	10 गुण
	Total	30 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	10 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर बहुपर्यायी प्रश्न	10 गुण

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty – Humanities/ विद्याशाखा – मानवविज्ञान

(Three / Four Years Bachelor's Degree Programme)

For the Degree of Bachelor of Arts
Syllabus/ अभ्यासक्रम

B.A. III Semester – VI (NEP) Level – 5.5

DSC – Minor - Sanskrit Literature/ -संस्कृत साहित्य

Course Code – 660254

Course Title –DSC Minor-Paper-VI (Theory) – संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशः सन्धिप्रकरणम्

Semester	Level	Vertical Type	Course Code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (Per Week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. III Semester-VI	5.5	B Minor – VI Sanskrit Literature	660254	DSC Minor Paper – IV (Theory) संस्कृत नीतिकथा हितोपदेशः सन्धिप्रकरणम्	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण – लेखी व 40 गुण – अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील नीतिशास्त्र ग्रंथांचा परिचय करून देणे. 2. विद्यार्थ्यांना पंचतंत्र आणि हितोपदेश या ग्रंथांमधील भेद समजावून सांगणे. 3. विद्यार्थ्यांना हितोपदेशाद्वारे जीवनातील नैतिक मूल्यांचे महत्त्व पटवून देणे. 4. विद्यार्थ्यांना नारायण पंडितांच्या भाषाशैलीची आणि हितोपदेशातील श्लोकांची तोंडओळख करून देणे. 5.
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्यातील नीतिशास्त्र ग्रंथांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना पंचतंत्र आणि हितोपदेश या ग्रंथांमधील भेद समजेल. 3. विद्यार्थ्यांना हितोपदेशाद्वारे जीवनातील नैतिक मूल्यांचे महत्त्व पटेल. 4. विद्यार्थ्यांना नारायण पंडितांच्या भाषाशैलीची आणि हितोपदेशातील श्लोकांची तोंडओळख होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus			
Unit/विभाग	उपघटक	अध्यापन तास	गुणविभागणी
Unit I	संस्कृत साहित्यातील कथासाहित्य, कवी नारायण पंडित यांचा परिचय,	10	10
Unit II	हितोपदेश ग्रंथाची पार्श्वभूमी, सन्धिप्रकरणाची पार्श्वभूमी	10	10
Unit III	हंसकूर्मकथा, अनागतविधातादिमत्स्यत्रयकथा	10	10
Unit IV	बकनकुलकथा, मुनिमूषककथा	10	10
Unit V	बककर्कटकथा, ब्राह्मणसक्तुशरावकथा	10	10
Unit VI	ब्राह्मणच्छागधूर्तत्रयकथा, मन्दविषमण्डूककथा	10	10
		60	60 गुण

मूल्यमापन / Evaluation			
गुणविभागणी	लेखी परीक्षा- 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण – 100		
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप		
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	प्रश्न क्र 1 – घटक 1 ते 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		10
	प्रश्न क्र 2 – घटक 1 ते 2 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		10
	प्रश्न क्र 3 – घटक 3 ते 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		10
	प्रश्न क्र 4 – घटक 3 ते 4 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		10
	प्रश्न क्र. 5 – घटक 5 ते 6 वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)		10
	प्रश्न क्र. 6 – घटक 5 ते 6 वर आधारित टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		10
	एकूण		60
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर बहुपर्यायी प्रश्न		20
	अभ्यासक्रमावर आधारित घटकांवर गृहपाठ		20
	Total / एकूण		40

संदर्भ ग्रंथ	संपादक, प्रकाशक
श्रीनारायण पंडित विरचित हितोपदेशः	विद्यावाचस्पती प्रा. स्वानंद ग. पुंड, प्रसाद प्रकाशन, पुणे